

Broj: 03-02-224/2023
Sarajevo, 30.01.2025. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Zastupnički dom -
gosp. Dragan Mioković, predsjedatelj
- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedatelj

Poštovani,

Sukladno članku IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u svezi sa člankom 172. stavak (1) Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i člankom 164. stavak (1) Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), **radi razmatranja i usvajanja po skraćenom postupku, dostavljam Vam PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BANKAMA**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 165. žurnoj sjednici, održanoj 28.01.2025. godine.

Prijedlog zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine.

Istovremeno molim da u skladu sa čl. 99. i 100. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i sa čl. 89. i 90. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o bankama uvrstite u Prijedlog dnevnog reda prve naredne sjednice Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH i u Prijedlog dnevnog reda prve naredne sjednice Doma naroda Parlamenta Federacije BiH.

S poštovanjem,

Privitak:

- Prijedlog zakona na hrvatskom jeziku (CD),
- Odredbe zakona koje se mijenjaju i dopunjuju,
- Izjava o usklađenosti,
- Obrazac broj 2,
- Obrazac IFP NE i
- Zakon o bankama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/17)

**Co: Federalno ministarstvo financija -
Federalno ministarstvo finansija
gosp. Toni Kraljević, ministar**

Co: predmet

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

„EI“

PRIJEDLOG

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BANKAMA

Sarajevo, siječanj 2025. godine

PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Donošenje ovog Zakona predlaže se po skraćenoj proceduri usvajanja, radi daljeg poticanja kreditne aktivnosti koja bi se mogla ostvariti podizanjem ograničenja izloženosti banaka prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba za kreditna potraživanja koja nisu osigurana kolateralom sa 5% priznatog kapitala na 10% temeljnog kapitala, a što bi trebalo da doprinese i rastu privatnih i javnih investicija, kao podrška gospodarstvu i javnom sektoru. Dodatno, navedenim izmjenama i dopunama zakona se dodatno vrši usklađivanje sa direktivama Europskog parlamenta, te se jasnije propisuju mjere za očuvanje kapitala i likvidnosti banaka kao važnog segmenta finansijskog sustava, kao i supervizorske mjere.

Naime, u dinamičnom i sve kompleksnijem finansijskom okruženju, efikasno reguliranje bankarskog sektora postaje ključno za osiguranje stabilnosti i održivosti ekonomije. Važeći Zakon o bankama zahtijeva izmjene i dopune kako bi se uskladio sa suvremenim praksama, zakonodavstvom Europske unije i globalnim standardima.

S obzirom da izmjene i dopune ovog Zakona nisu složene i da su manjeg opsega, smatramo da su ispunjeni uvjeti iz članka 172. stavak (1) Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i iz članka 164. stavak (1) Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24). Stoga se usvajanje ovog Zakona predlaže po skraćenoj proceduri.

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BANKAMA

Članak 1.

U Zakonu o bankama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/17) u članku 2. točka z) riječi: „iz točke u)“ zamjenjuju se riječima: „iz točke v)“.

U podtočki 3) točka na kraju se zamjenjuje zarezom i dodaje se nova podtočka 4) koja glasi:

„4) roditelji te osobe.“

Iza točke vv) dodaju se nove toč. zz) do bbb) koje glase:

„zz) Rodno neutralna politika naknada predstavlja politiku naknada koja se zasniva na jednakoj plaći radnica i radnika za jednak rad ili rad jednake vrijednosti.

aaa) Postupak procjene adekvatnosti internog kapitala utvrđuje da li kapital banke pruža adekvatno pokriće za rizike kojima je izložena, ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, ako su takvi rizici procijenjeni kao materijalno značajni za banku, uključujući adekvatnost obračuna internih kapitalnih zahtjeva banke, kao i raspoloživog internog kapitala banke (ICAAP).

bbb) Postupak procjene adekvatnosti interne likvidnosti utvrđuje jesu li likvidna sredstva banke adekvatna za pokriće tržišnog rizika likvidnosti i rizika likvidnosti izvora financiranja (ILAAP).“

Članak 2.

(1) Ovim Zakonom se u zakonodavstvo Federacije djelomično preuzima Direktiva 2019/878 Europskog parlamenta i Vijeća od 20.5.2019. godine o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu izuzetih subjekata, financijskih holdinga, mješovitih financijskih holdinga, primitaka, nadzornih mjera i ovlasti, te mjera za očuvanje kapitala (Tekst značajan za EGP), pročišćena verzija 02019L0878-20201228.

(2) Navođenje odredbi direktive iz stavka (1) ovoga članka vrši se isključivo u svrhu praćenja preuzimanja pravnih akata EU u zakonodavstvo Federacije.

Članak 3.

U članku 16. stavak (2) točka b) riječi: „Odluke o minimalnim standardima sustava unutarnje kontrole u bankama“ zamjenjuju se riječima: „propisa o minimalnim standardima kojima je definiran sustava internog upravljanja u bankama“.

U točki c) riječi: „Odluke o minimalnim standardima aktivnosti banaka na sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma“ zamjenjuju se riječima: „propisa o upravljanju rizikom od pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti“.

Članak 4.

U članku 27. iza stavka (4) dodaje se novi stavak (5) koji glasi:

„(5) Agencija može pojedinačnoj banci odrediti dodatne kapitalne zahtjeve kako bi se pokrili rizici proistekli iz poslovanja te banke ili iz utjecaja ekonomskih ili tržišnih kretanja na profil rizika banke, iznad minimalno propisanih, ako se tijekom provođenja

supervizije banke, te na temelju postupka supervizorskog pregleda i procjene za pojedinačnu banku utvrdi jedno od sljedećeg:

- a) banka je izložena rizicima ili elementima rizika koji nisu pokriveni ili nisu dovoljno pokriveni minimalnim kapitalnim zahtjevima;
- b) banka ne ispunjava zahtjeve propisane u dijelu procesa interne procjene adekvatnosti kapitala, sustava upravljanja i velikih izloženosti i nije vjerojatno da bi druge nadzorne mjere bile dovoljne za blagovremeno osiguranje ispunjenja tih zahtjeva;
- c) banka ne uspijeva, u više navrata, uspostaviti ili održati odgovarajuću razinu dodatnog kapitala za pokriće smjernica priopćenih banci nakon procesa testiranja otpornosti na stres sukladno članku 141. ovoga Zakona;
- d) druge situacije specifične za pojedinačnu banku za koje Agencija smatra da mogu povećati nadzornu zabrinutost.“

Dosadašnji st. (5) do (9) postaju st. (6) do (10).

U dosadašnjem stavku (6) koji postaje stavak (7) iza riječi: „adekvatnosti kapitala“ dodaje se riječi: „i likvidnosti banke“.

Članak 5.

U članku 49. stavku (4) iza riječi „zakona“ dodaje se zarez i riječi: „s tim da se članstvo unutar grupe tretira kao članstvo u jednoj pravnoj osobi, pri tome vodeći računa o procjeni raspoloživog vremena za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora banke, te spremnost i mogućnost člana organa banke da posveti dovoljno vremena obavljanju svojih dužnosti i odgovornosti u radu organa banke s ciljem razumijevanja poslovanja banke, značajnih rizika banke, te utjecaja poslovne strategije i strategije rizika na poslovanje banke“.

Članak 6.

U članku 55. točka m) riječi: „polugodišnjem i“ brišu se.

Članak 7.

U članku 57. stavak (3) mijenja se i glasi:

„(3) Ako banka nije značajna s obzirom na veličinu, internu organizaciju i vrstu, opseg i složenost poslova i nema odbor za imenovanja, odbor za rizike, odbor za naknade, nadzorni odbor dužan je izvršavati zadatke iz čl. 60., 61. i 62. ovoga Zakona.“

Članak 8.

U članku 70. iza stavka (6) dodaje se novi stavak (7) koji glasi:

„(7) Nadzorni odbor i uprava banke su dužni, sukladno zakonskim i podzakonskim aktima koji definiraju njihove nadležnosti, postupati savjesno i odgovorno te imati sposobnost dati neovisno mišljenje s ciljem učinkovite procjene i preispitivanja odluke višeg rukovodstva kada je to potrebno, te kako bi mogli u svakom trenutku učinkovito nadzirati i pratiti donošenje odluka. Članstvo u grupi društava samo po sebi ne predstavlja prepreku za neovisno mišljenje.“

Dosadašnji st. (7) do (11) postaju st. (8) do (12).

Članak 9.

U članku 79. u točki d) riječi: „i koje upućuju na odgovarajuće i efikasno upravljanje rizicima“ zamjenjuju se riječima: „te su rodno neutralne“.

Članak 10.

U članku 81. stavku (1) iza točke k) dodaje se nova točka l) koja glasi:
„l) okolišne, socijalne i upravljačke rizike;“

Dosadašnja točka l) postaje točka m).

U stavku (5) iza riječi: „uključujući pravni rizik“, dodaje se zarez i riječi: „rizik modela i rizik eksternalizacije“.

Iza stavka (12) dodaje se novi stavak (13) koji glasi:
„13) Okolišni, socijalni i upravljački rizici su rizici vjerojatnosti gubitaka ili dodatnih troškova, ili gubitak planiranih prihoda, ili gubitak reputacije financijske institucije zbog negativnog financijskog utjecaja sadašnjih ili budućih faktora okolišnih, socijalnih i upravljačkih rizika na druge ugovorne strane i njihovu imovinu.“.

Dosadašnji st. (13) i (14) postaju st. (14) i (15).

Članak 11.

U članku 89. stavku (1) riječ „priznatog“ zamjenjuje se riječju „temeljnog“.

Članak 12.

U članku 90. stavku (1) riječ „priznatog“ zamjenjuje se riječju „temeljnog“.

U stavku (2) riječi: „5% priznatog kapitala banke“ zamjenjuju se riječima: „10% temeljnog kapitala banke, a iznimno do 15% temeljnog kapitala banke uz prethodnu suglasnost Agencije“.

U stavku (3) toč. b), c) i d) riječ „priznatog“ zamjenjuje se riječju „temeljnog“.

U stavku (7) iza riječi „banke“ dodaje se zarez i riječi: „te bliže uvjete i način izdavanja suglasnosti iz stavka (2) ovoga članka“.

Članak 13.

U članku 99. stavku (2) broj „60“ zamjenjuje se brojem „90“.

Članak 14.

Iza članka 102. dodaje se novi članak 102a. koji glasi:

„Članak 102a. (Obrada osobnih podataka)

Na obradu osobnih podataka primjenjuju se propisi kojima je uređena zaštita osobnih podataka.“

Članak 15.

U članku 110. stavku (6) iza riječi „proizvoda“ dodaje se zarez i riječi: „te kanala distribucije“, a iza riječi „aktivnosti“ dodaju se riječi: „i širenja oružja za masovno uništenje“.

Članak 16.

U članku 124. stavku (1) riječi: „do posljednjeg dana veljače tekuće godine“ zamjenjuju se riječima: „sedam dana od dana predaje tih izvještaja Financijsko-informatičkoj agenciji“.

Članak 17.

U članku 137. stavku (3) na početku se dodaje nova rečenica koja glasi: „Postupak supervizorskog pregleda i procjene banke (SREP) predstavlja sveobuhvatan proces koji obuhvaća procjenu i ocjenjuje izloženost svake pojedinačne banke rizicima, uključujući i procjenu koja se odnosi na ICAAP i ILAAP u banci.“

Članak 18.

U članku 139. stavku (1) točka b) iza riječi „stres,“ dodaju se riječi: „nadzor nad aktivnostima iz članka 88. stavka (1) točka c) ovoga Zakona,“.

Članak 19.

U članku 196. stavku (1) riječ „posebnog“ zamjenjuje se riječima: „jednog ili više posebnih“.

Članak 20.

Banka je dužna uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 21.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BANKAMA

I. USTAVNI TEMELJ

Ustavni temelj za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o bankama sadržan je u članku III. 1. točka c) koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI i članku IV. A 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojima je u isključivoj nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine donošenje propisa o financijama i finansijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije, a Parlament Federacije BiH, uz ostale ovlasti predviđene Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona o obavljanju dužnosti u federalnoj vlasti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

II.1. Identifikacija i definicija problema

Banke, kao najznačajnije institucije finansijskog sustava, uređene su Zakonom o bankama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/17) čime je nastavljen proces usklađivanja zakonodavstva kojim se uređuje finansijski sektor sa suvremenim standardima poslovanja i relevantnim direktivama Europske unije.

S obzirom na to da bankarski sektor, kao integralni dio cjelokupnog finansijskog sektora, ima važnu ulogu u ekonomiji svake zemlje jer obavlja funkcije koje su od suštinske važnosti za njenu ekonomsku aktivnost, novim Zakonom o bankama iz 2017. godine unaprijeđeno je korporativno upravljanje u bankama, poboljšano interno upravljanje rizicima, uvedeni dodatni zaštitni slojevi kapitala, uređena kupoprodaja plasmana, ojačana nadzorna funkcija Agencije za bankarstvo i drugo. Također, među brojnim kvantitativnim i kvalitativnim standardima poslovanja, utvrđena su ograničenja izloženosti prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba, koja imaju za cilj sprečavanje preuzimanja prekomjernih rizika i posljedičnih negativnih efekata, koji mogu nastati u poslovanju s ovim osobama. Odredbama CRR-a II izmijenjena je osnovica za izračun velikih izloženosti u odnosu na CRR, te je u skladu s navedenim potrebno izmijeniti osnovicu za izračun velikih izloženosti u odnosu na CRR, odnosno zamijeniti riječ „priznati“ kapital u „temeljni“ kapital.

Imajući u vidu stupanj razvijenosti bankarskog sektora Federacije BiH, prilikom uređenja pitanja izloženosti banaka prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba zauzet je konzervativniji pristup u odnosu na uređenje ovoga pitanja u razvijenim zemljama Europske unije. U tom smislu, 2017. godine utvrđeno je ograničenje izloženosti prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba za ona kreditna potraživanja koja nisu osigurana kolateralom u maksimalnom iznosu od 5% priznatog kapitala banke.

Tijekom primjene Zakona o bankama, izvršeno je praćenje primjene spomenutog ograničenja, te je zaključeno kako bi se šira kreditna aktivnost bankarskog sektora u cjelini mogla ostvariti podizanjem ovog ograničenja sa 5% priznatog kapitala na 10% temeljnog kapitala, a iznimno do 15% temeljnog kapitala banke uz prethodnu suglasnost Agencije, a da, pri tome, ne dođe do ugrožavanja stabilnosti bankarskog sektora. Predmetno ograničenje nije definirano ni propisima zemalja okruženja, a ni u

legislativi Europske unije relevantnoj za poslovanje banaka (Regulativi (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Savjeta od 26. lipnja 2013. o prudencijalnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Regulative (EU) br. 648/2012).

Navedenim izmjenama i dopunama Zakona se dodatno vrši usklađivanje s relevantnim definicijama iz Direktive (EU) 2019/878 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu izuzetih subjekata, financijskih holdinga, mješovitih financijskih holdinga, primitaka, nadzornih mjera i ovlasti, te mjera za očuvanje kapitala. Navedene odredbe su važne za blagovremeno ispunjavanje definiranih strateških prioriteta za održavanje ekvivalencije bankarske regulative u Federaciji BiH sa EU regulatornim okvirom, te se jasnije propisuju mjere za očuvanje kapitala i likvidnosti banaka kao bitnog segmenta financijskog sustava.

Pored navedenog, predloženim izmjenama i dopunama Zakona o bankama izvršeno je usklađivanje s relevantnim odredbama CRD V, s ciljem uvođenja obveze da politike naknada banke moraju biti rodno neutralne. Načelo jednake plaće muškaraca i žena za jednak rad ili rad jednake vrijednosti sadržano je u odredbama Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Navedene odredbe su bitne za blagovremeno ispunjavanje definiranih strateških prioriteta za održavanje ekvivalencije bankarske regulative u Federaciji BiH sa EU regulatornim okvirom.

Kako su okolišni, socijalni i upravljački (ESG) rizici postali sve relevantniji za banke i njihovo poslovno okruženje, banke iste moraju uzeti u obzir u procesu upravljanja rizicima. U skladu s navedenim, predloženo je uključivanje ESG rizika u sustav upravljanja rizicima u banci, kako bi isti obuhvatio sve rizike koje banka smatra značajnim i kojima je izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju.

S obzirom da je Odluka o minimalnim standardima sustava unutarnje kontrole u bankama stavljena izvan snage i zamijenjena novom Odlukom o sustavu internog upravljanja u banci („Službene novine Federacije BiH“, broj: 39/21), predložena je tehnička izmjena kako pozivanje na odredbe konkretnog podzakonskog akta ne bi bilo ograničavajuće u praksi i zahtijevalo češće izmjene zakona.

Zbog blagovremenog ispunjavanja definiranih strateških prioriteta za održavanje ekvivalencije bankarske regulative u Federaciji BiH sa EU regulatornim okvirom, predložene su dopune kojima se daje temelj za daljnje izmjene Odluke o izračunavanju kapitala banke i Odluke o postupku supervizorskog pregleda i procjene banke, čime bi se u potpunosti transponirale odredbe članka 104. i 104a. CRD V.

Nadalje, trenutnim odredbama članka 49. stavka (4) Zakona o bankama, bankama članicama velikih bankarskih grupacija sa sjedištem u EU se onemogućava da u nadzorne odbore imenuju osobe koje istovremeno obnašaju članstvo u organima upravljanja više članica grupacije što značajno utječe na razmjenu iskustava i dobrih međunarodnih praksi unutar članica iste grupacije. Naime, član nadzornog odbora koji je istovremeno član nadzornih odbora u više društava iste grupacije, u odnosu na druge članove, bolje poznaje grupne sustave i procese rada, veze i odnose među različitim subjektima grupacije, te može lokalno primijeniti tako stečena znanja i iskustva.

S obzirom da je Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije BiH propisano godišnje izvještavanje i prezentiranje finansijskih izvještaja, izvršeno je usklađivanje s istim, te je ukinuta obveza polugodišnjeg izvještavanja.

Također, u članku 57. Zakona izvršena su određena usklađivanja i jasnije uređivanje ove oblasti na način da se izbjegnu nejasnoće i tekst koji može imati dvojaku konotaciju.

U cilju efikasnijeg procesa kupoprodaje potraživanja, predložena je izmjena Zakona kojom bi se produžio rok u kojem je banka dužna prije zaključivanja ugovora o kupoprodaji potraživanja pisanim putem zatražiti suglasnost Agencije. Trenutnim odredbama Zakona o bankama rok je 60 dana, dok je predloženim izmjenama rok produžen na 90 dana.

U cilju usuglašavanja s novim Zakonom o zaštiti osobnih podataka u Bosni i Hercegovini, dodaje se novi članak 102a.

Također, zbog usuglašenosti rokova za predaju finansijskih izvještaja u članku 124. stavku (1) produžen je rok za predaju finansijskih izvještaja najkasnije do 7 dana od dana predaje izvještaja Finansijsko informatičkoj agenciji.

U Zakonu o bankama je propisano imenovanje posebnog upravnika u jedini. Predloženim izmjenama i dopunama se omogućava imenovanje većeg broja privremenih upravnika s ciljem efikasnijeg upravljanja procesom restrukturiranja.

II.2. Ciljevi koji se namjeravaju postići donošenjem zakona

Predloženi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o bankama donosi se u cilju daljnjeg poticanja kreditne aktivnosti koja bi se mogla ostvariti podizanjem ograničenja izloženosti banaka prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba za kreditna potraživanja koja nisu osigurana kolateralom sa 5% priznatog kapitala na 10% temeljnog kapitala, a iznimno do 15% osnovnog kapitala banke uz prethodnu suglasnost Agencije, a što bi trebalo doprinijeti i rastu privatnih i javnih investicija, kao podrška gospodarstvu i javnom sektoru. Donošenje ovoga Zakona predstavlja jednu od niza mjera za poboljšanje pristupa financijama, kako bi se preduhitrile moguće štetne posljedice nedovoljnih izvora financiranja za podršku razvojnih investicija. Ostala ograničenja u poslovanju s povezanim osobama, utvrđena zakonom, i dalje ostaju na snazi i ne mijenjaju se, a tiču se velike izloženosti, najveće dopuštene izloženosti, kao i uvjeta za prekoračenje najveće dopuštene izloženosti.

Promatranjem više članstava jednim članstvom unutar iste grupacije, te davanje mogućnosti da banke u svoje nadzorne odbore imenuju osobe koje obnašaju funkcije u više društava unutar iste grupacije, će doprinijeti boljoj povezanosti među članicama, implementaciji međunarodnih standarda, te jačanju ekspertnog mišljenja na razini lokalnog nadzornog odbora, posebno kada se radi o razumijevanju rizika specifičnih za grupu i unutar grupne izloženosti te kako će oni utjecati na financiranje, kapital, likvidnost i profil rizičnosti grupe u normalnim i nepovoljnim okolnostima.

Izvršena su određena usklađivanja važećeg Zakona s odredbama koje su važne za blagovremeno ispunjavanje definiranih strateških prioriteta za održavanje ekvivalencije bankarske regulative u Federaciji BiH sa EU regulatornim okvirom, te se jasnije propisuju mjere za očuvanje kapitala i likvidnosti banaka kao bitnog segmenta finansijskog sustava.

Pojedinim predloženim izmjenama izvršena su određena usklađivanja i jasnije uređivanje oblasti bankarstva na način da se izbjegnu nejasnoće i tekst koji može imati dvojaku konotaciju.

II.3. Alternativna rješenja - identifikacija opcija

Opcija 1: Ne poduzimati ništa

Koristi: Nema koristi, jer cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem. Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne skrbi, područje zaštite okoliša i gospodarstvo.

Troškovi: Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne skrbi, područje zaštite okoliša i gospodarstvo.

Opcija 2: (nenormativno rješenje)

Koristi: Cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem. Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne skrbi, područje zaštite okoliša i gospodarstvo.

Troškovi: Cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem. Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne skrbi, područje zaštite okoliša i gospodarstvo.

Opcija 3: (normativno rješenje)

Koristi: Normativno rješenje bit će izvršeno kroz izmjene i dopune Zakona o bankama.

Troškovi: Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne skrbi, područje zaštite okoliša i gospodarstvo.

Opcija 4: (normativno rješenje)

Koristi: Drugo normativno rješenje, odnosno donošenje novoga Zakona o bankama, potencijalno bi moglo biti korisno, ali kako se radi o malim izmjenama pristupilo se izradi izmjena i dopuna, a ne novoga zakona. Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne skrbi, područje zaštite okoliša i gospodarstvo.

Troškovi: Drugo normativno rješenje, odnosno donošenje novoga Zakona o bankama, bi moglo biti korisno, ali kako se radi o malim izmjenama pristupilo se izradi izmjena i dopuna, a ne novoga zakona. Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne skrbi, područje zaštite okoliša i gospodarstvo.

III. USKLAĐENOST SA PROPISIMA EUROPSKE UNIJE

Nakon uvida u primarne i sekundarne izvore prava Europske unije i analize odredbi Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o bankama ustanovljeno je da postoje izvori EU *acquis* relevantni za materiju koju uređuje dostavljeni Prijedlog, te da su odredbe djelomično usklađene s njima.

Predmetna materija, u dijelu primarnih izvora prava EU, uređena je Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (pročišćeni tekst), Dio treći - Politike i unutarnja djelovanja unije, Glava IV - Slobodno kretanje osoba, usluga i kapitala, Poglavlje 2. - Pravo poslovnog nastana, Članak 53. (bivši članak 47. UEZ-a), eng. Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union, Part Three - Union Policies and Internal actions, Title IV - Free movement of persons, services and capital, Chapter 2 - Right of establishment, Article 53 (ex Article 47 TEC).

Navedeno je u dijelu sekundarnih izvora prava EU, djelomično usklađeno sa sljedećim izvorima:

- Direktiva (EU) 2019/878 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. 5. 2019. o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu izuzetih subjekata, financijskih holdinga, mješovitih financijskih holdinga, primitaka, nadzornih mjera i ovlasti, te mjera za očuvanje kapitala (Tekst značajan za EGP) (SL L 150 7.6.2019.) koju je izmijenila Direktiva (EU) 2021/338 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2021. o izmjeni Direktive 2014/65/EU u pogledu zahtjeva za informacije, upravljanja proizvodima i ograničenja pozicija, i direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/878 u pogledu njihove primjene na investicijska društva, radi pomoći oporavku od krize uzrokovane bolešću COVID-19 (Tekst značajan za EGP) (SL L 68, 26.2.2021.) i koju je ispravio Ispravak Direktive (EU) 2019/878 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu izuzetih subjekata, financijskih holdinga, mješovitih financijskih holdinga, primitaka, nadzornih mjera i ovlasti te mjera za očuvanje kapitala ST/6124/2020/REV/2 (SL L 212, 3.7.2020.) engl. Directive (EU) 2019/878 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2019 amending Directive 2013/36/EU as regards exempted entities, financial holding companies, mixed financial holding companies, remuneration, supervisory measures and powers and capital conservation measures (Text with EEA relevance) (OJ L 150 7.6.2019), amended by Directive (EU) 2021/338 of the European Parliament and of the Council of 16 February 2021 amending Directive 2014/65/EU as regards information requirements, product governance and position limits, and Directives 2013/36/EU and (EU) 2019/878 as regards their application to investment firms, to help the recovery from the COVID-19 crisis (Text with EEA relevance) (OJ L 68, 26.2.2021) and corrected by: Corrigendum to Directive (EU) 2019/878 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2019 amending Directive 2013/36/EU as regards exempted entities, financial holding companies, mixed financial holding companies, remuneration, supervisory measures and powers and capital conservation measures ST/6124/2020/REV/2 (OJ L 212, 3.7.2020).

IV. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI

Člankom 1. Prijedloga zakona predlaže se da u članove uže obitelji povezanih osoba ubrajaju i roditelji te osobe, te je definirano da rodno neutralna politika naknada predstavlja politiku naknada koja se zasniva na jednakoj plaći radnica i radnika za jednak rad ili rad jednake vrijednosti. Također, dodane su definicije pojmova ICAAP (postupak procjene adekvatnosti internog kapitala) i ILAAP (postupak procjene adekvatnosti interne likvidnosti),

Članak 2. Sukladno odredbama članka 3. stavka (1) točka b) i stavka (2) istoga članka Uredbe o postupku usklađivanja zakonodavstva Federacije Bosne i Hercegovine sa pravnom stečevinom Europske unije („Službene novine Federacije BiH“, broj: 98/16) naveden je naziv Direktive s kojom je djelomično usklađivalo, a u svrhu praćenja preuzimanja pravnih akata EU u zakonodavstvo Federacije Bosne i Hercegovine.

Člankom 3. predložena je tehnička izmjena, s obzirom da je Odluka o minimalnim standardima sustava unutarnje kontrole u bankama stavljena izvan snage i zamijenjena novom, kako pozivanje na odredbe konkretnog podzakonskog akta ne bi bilo ograničavajuće u praksi i zahtijevalo češće izmjene zakona.

Člankom 4. dodaje se novi stavak kojim je propisano da Agencija može pojedinačnoj banci odrediti dodatne kapitalne zahtjeve kako bi se pokrili rizici proistekli iz poslovanja te banke ili iz utjecaja ekonomskih ili tržišnih kretanja na profil rizika banke, iznad minimalno propisanih, ako se tijekom provođenja supervizije banke, te na temelju postupka supervizorskog pregleda i procjene za pojedinačnu banku utvrdi da je banka izložena rizicima ili elementima rizika koji nisu pokriveni ili nisu dovoljno pokriveni minimalnim kapitalnim zahtjevima, da banka ne ispunjava zahtjeve propisane u dijelu procesa interne procjene adekvatnosti kapitala, sustava upravljanja i velikih izloženosti i nije vjerojatno da bi druge nadzorne mjere bile dovoljne za blagovremeno osiguranje ispunjenja tih zahtjeva, da banka ne uspijeva, u više navrata, uspostaviti ili održati odgovarajuću razinu dodatnog kapitala za pokriće smjernica priopćenih banci nakon procesa testiranja otpornosti na stres sukladno članku 141. ovoga Zakona i u drugim situacijama specifičnim za pojedinačnu banku za koje Agencija smatra da mogu povećati nadzornu zabrinutost.

Člankom 5. je propisano da se članstvo unutar grupe tretira kao članstvo u jednoj pravnoj osobi, pri tome vodeći računa o procjeni raspoloživog vremena za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora banke, te spremnost i mogućnost člana organa banke da posveti dovoljno vremena obavljanju svojih dužnosti i odgovornosti u radu organa banke s ciljem razumijevanja poslovanja banke, značajnih rizika banke, te utjecaja poslovne strategije i strategije rizika na poslovanje banke.

Člankom 6. ukida se obveza polugodišnjeg izvještavanja.

Člankom 7. se mijenja članak 57. stavak (3) Zakona, te se propisuje da ako banka nije značajna s obzirom na veličinu, internu organizaciju i vrstu, opseg i složenost poslova i nema odbor za imenovanja, odbor za rizike, odbor za naknade, nadzorni odbor dužan je izvršavati zadatke iz čl. 60., 61. i 62. ovoga Zakona.

Člankom 8. dodaje se novi stavak kojim je propisano da su nadzorni odbor i uprava banke dužni, sukladno zakonskim i podzakonskim aktima koji definiraju njihove nadležnosti, postupati savjesno i odgovorno te da imaju sposobnost davati neovisno mišljenje s ciljem učinkovite procjene i preispitivanja odluke višeg rukovodstva kada je to potrebno, te kako bi mogli u svakom trenutku učinkovito nadzirati i pratiti donošenje odluka. Članstvo u grupi društava samo po sebi ne predstavlja prepreku za neovisno mišljenje.

Člankom 9. se riječi „i koje upućuju na odgovarajuće i efikasno upravljanje rizicima,“ zamjenjuju riječima „te su rodno neutralne,“.

Člankom 10. se u vrste rizika u poslovanju banke uključuju i okolišni, socijalni i upravljački rizici, te rizik modela i rizik eksternalizacije. Osim toga, dodaje se novi stavak kojim su definirani okolišni, socijalni i upravljački rizici.

Člankom 11. predloženih izmjena gdje se riječ „priznatog“ zamjenjuje riječju „temeljnog“.

Člankom 12. se riječ „priznatog“ se zamjenjuje riječju „temeljnog“, te se predlaže da se ograničenje izloženosti banke prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba, za kreditna potraživanja koja nisu osigurana kolateralom, poveća sa 5% priznatog kapitala na 10% temeljnog kapitala, a iznimno do 15% temeljnog kapitala banke uz prethodnu suglasnost Agencije, radi šire kreditne aktivnosti i rasta investicija.

Člankom 13. se produžava rok u kojem je banka dužna prije zaključivanja ugovora o kupoprodaji potraživanja pisanim putem zatražiti suglasnost Agencije.

Članak 14. propisuje kako se na obradu osobnih podataka primjenjuju propisi kojima je uređena zaštita osobnih podataka.

Člankom 15. se usklađuje s Odlukom o upravljanju rizikom od SPNIFTA.

Člankom 16. se produžava rok u kojem se predaju finansijski izvještaji.

Člankom 17. pojašnjen je pojam supervizije banaka.

Člankom 18. je u sklopu procjene rizika predviđen i nadzor nad aktivnostima iz članka 88. stavka (1) točka c) Zakona.

Člankom 19. riječ „posebnog“ zamjenjuje se riječima „jednog ili više posebnih“.

Članak 20. odnosi se na usklađivanja poslovanja banaka.

Člankom 21. uređuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

V. FINANCIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati finansijska sredstva iz proračuna Federacije Bosne i Hercegovine.

ODREDBE ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU:

Članak 2.

(Značenje pojedinih pojmova)

Pojedini pojmovi, koji se upotrebljavaju u ovom Zakonu, imaju sljedeće značenje:

a) Banka je dioničarsko društvo sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija), koje ima dozvolu za rad Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija), čija je djelatnost primanje depozita i sredstava s obvezom vraćanja i davanje kredita za vlastiti račun, a može obavljati i druge poslove sukladno ovom Zakonu.

b) Strana banka je pravna osoba sa sjedištem u inozemstvu koja ima dozvolu za rad regulatornog organa države porijekla, osnovana kao banka i upisana u registar kod nadležnog organa te države.

c) Organizacijski dijelovi banke i banke sa sjedištem u Republici Srpskoj (u daljnjem tekstu: RS) ili Distriktu Brčko Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt) su podružnice, kao osnovne poslovne jedinice, i niži organizacijski dijelovi ovisni o podružnici, kao što su ekspoziture, šalteri, agencije i slično, koji nemaju svojstvo pravne osobe, a obavljaju sve ili dio poslova koje može obavljati banka sukladno ovom Zakonu.

d) Predstavništvo, u smislu ovoga Zakona, je organizacijski dio banke otvoren u inozemstvu ili banke izvan Federacije, otvoren u Federaciji, bez svojstva pravne osobe, koji ne može obavljati poslove banke, i koji obavlja samo poslove istraživanja tržišta i davanja informacija, te predstavljanja i promoviranja banke koja ga je osnovala.

e) Nadležno regulacijsko tijelo je tijelo koje je posebnim propisom ovlašteno da daje i oduzima dozvole za rad osobama u finansijskom sektoru i obavlja kontrolu, odnosno nadzor nad ovim osobama ili uređuje njihovo poslovanje, kao i odgovarajuće tijelo Europske unije s ovim nadležnostima u skladu s propisima Europske unije.

f) Država porijekla je država u kojoj su strana banka ili druga osoba u finansijskom sektoru osnovani i u kojoj su dobili dozvolu za rad.

g) Klijent je bilo koja osoba koja koristi ili je koristila usluge banke ili osoba koja se obratila banci radi korištenja usluga i koje je banka kao takvo identificirala.

h) Vlasnički udjel znači bilo koji vlasnički udjel registriran u nadležnoj instituciji kojim je definiran ulog u novcu ili drugoj imovini koja predstavlja proporcionalan interes u pravu upravljanja pravnom osobom.

i) Kvalificirani udjel znači direktno ili indirektno ulaganje u pravnu osobu koja predstavlja 10% ili više kapitala ili glasačkih prava ili koje omogućava ostvarivanje značajnog utjecaja na upravljanje tom pravnom osobom.

j) Značajni udjel postoji kada jedna osoba ima:

1) direktno ili indirektno pravo ili mogućnost ostvariti 20% ili više glasačkih prava u drugoj pravnoj osobi odnosno direktno ili indirektno vlasništvo nad 20% ili više kapitala te pravne osobe, ili

2) mogućnost efektivnog vršenja znatnog utjecaja na upravljanje pravnom osobom ili na poslovnu politiku te pravne osobe.

k) Kontrolni udjel postoji kada jedna osoba:

1) sama ili s jednom ili više drugih osoba, koje su sa njom povezane ili zajednički djeluju ima direktno ili indirektno 50% ili više glasačkih prava u pravnoj osobi, odnosno direktno ili indirektno vlasništvo nad 50% ili više kapitala te pravne osobe, ili

- 2) mogućnost izbora najmanje polovice članova nadzornog odbora, ili
- 3) na drugi način vrši dominantan utjecaj na upravljanje pravnom osobom na temelju svog svojstva člana ili dioničara ili na temelju zaključenog ugovora, u skladu s propisom kojim se uređuju gospodarska društva.

l) Matično društvo pravne osobe je društvo koje u toj pravnoj osobi ima kontrolni udjel.

m) Ovisno društvo pravne osobe je društvo u kome ta pravna osoba ima kontrolni udjel.

n) Pridruženo društvo pravne osobe je društvo u kome ta pravna osoba ima značajan udjel.

o) Podređeno društvo pravne osobe je ovisno ili pridruženo društvo te pravne osobe.

p) Grupa društava je grupa koju čine matično društvo pravne osobe, njena podređena društva i pridružena društva društava pravne osobe.

r) Bankarska grupa je grupa društava koju čine isključivo ili većina osoba u financijskom sektoru i u kojoj najmanje jedna banka ima svojstvo najvišeg matičnog društva ili svojstvo ovisnog društva.

s) Matično društvo grupe društava je pravna osoba u kojoj nijedna druga pravna osoba nema kontrolni udjel.

t) Nadređena banka u bankarskoj grupi je banka koja:

- 1) kontrolira ostale članove bankarske grupe i/ili
- 2) ima udjel u kapitalu ili glasačkim pravima od najmanje 20% pojedinačno u ostalim članovima bankarske grupe.

u) Povezane osobe su fizičke i pravne osobe koje su međusobno povezane vlasništvom nad kapitalom ili upravljanjem kapitalom sa 20% ili više glasačkih prava ili kapitala ili na drugi način povezana radi postizanja zajedničkih poslovnih ciljeva, tako da poslovanje i rezultati poslovanja jedne osobe mogu značajno utjecati na poslovanje, odnosno rezultate poslovanja druge osobe.

Povezanim osobama smatraju se:

- 1) članovi obitelji, koji imaju značenje utvrđeno u propisu o gospodarskim društvima,
- 2) osobe koje su međusobno povezane:
 - tako da jedna osoba, odnosno osobe koje se smatraju povezanim osobama u skladu s ovom točkom, zajedno, posredno ili neposredno, sudjeluju u drugoj osobi
 - tako da u dvije osobe udjel ima ista osoba, odnosno osobe koje se smatraju povezanim osobama u skladu s ovom točkom kao članovi uprave, nadzornog odbora i drugih organa u pravnoj osobi u kojoj obavljaju tu funkciju, odnosno u kojoj su zaposleni, i članovi obitelji tih osoba, na način propisan za povezane osobe zakonom kojim se uređuje poslovanje gospodarskih društava.

Povezane osobe su dužna prijaviti poslove i radnje u kojima postoji osobni interes i izbjegavati sukob interesa.

Grupa povezanih osoba znači jedno od sljedećeg:

- 1) dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba koje, ako se ne dokaže drugačije, predstavljaju jedan rizik, jer jedan od njih, direktno ili indirektno, ima kontrolu nad drugom osobom ili drugim osobama;
- 2) dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba između kojih ne postoji odnos kontrole opisan u alineji 1) ove točke, a za koje se smatra da predstavljaju jedan rizik, jer su tako međusobno povezane da, ako bi za jednu od tih osoba nastali financijski problemi,

posebno teškoće povezane s financiranjem ili otplatom, druge osobe ili sve ostale osobe vjerojatno bi se i same suočile s poteškoćama povezanim s financiranjem ili otplatom.

v) Osobe u posebnom odnosu s bankom su:

- 1) član bankarske grupe u kojoj je banka,
- 2) osoba s najmanje 5% udjela u banci ili u osobama koje su članovi bankarske grupe u kojoj je banka i članovi uže obitelji tih osoba,
- 3) pravna osoba u kojoj banka ima kvalificirani udjel,
- 4) pravna osoba u kojoj član uprave, član nadzornog odbora ili prokurista banke i članovi uže obitelji tih osoba ima kvalificirani udjel,
- 5) član nadzornog odbora, član uprave banke, nositelj ključnih funkcija banke, prokurista banke i članovi uže obitelji tih osoba,
- 6) član uprave, član nadzornog odbora ili prokurista pravne osobe iz podtoč. 2) i 4) ove točke,
- 7) član organa upravljanja i rukovođenja i prokurista člana bankarske grupe u kojoj je banka i članovi uže obitelji tih osoba,
- 8) osoba koja s bankom ima zaključen ugovor o radu koji tim osobama omogućuje značajan utjecaj na poslovanje banke, odnosno koji sadrži odredbe kojima se određuje naknada toj osobi po posebnim kriterijima koji se razlikuju od kriterija po standardnim ugovorima o radu, pod uvjetom da se ne radi o osobama iz podtoč. 2) i 5) ove točke, druga osoba koja, zbog prirode odnosa te osobe s bankom, predstavlja osobu u sukobu interesa u poslovanju s bankom ili osoba koja ima značajan utjecaj na obavljanje aktivnosti u banci,
- 9) pravna osoba čiji je član organa upravljanja i rukovođenja ili prokurista istovremeno i član uprave ili član nadzornog odbora ili prokurista banke,
- 10) pravna osoba čiji član uprave ima 10% ili više dionica banke s pravom glasa.

z) Pod članom uže obitelji osobe iz točke u) ovoga članka smatraju se:

- 1) partner iz bračne ili izvanbračne zajednice, dijete ili posvojeno dijete te osobe
- 2) osoba koju izdržava pojedinac ili njegov partner iz bračne ili izvanbračne zajednice
- 3) osoba koja nema potpunu poslovnu sposobnost i koja je stavljena pod starateljstvo te osobe.

aa) Nositelji ključnih funkcija su osobe koje obavljaju one funkcije u banci koje omogućavaju značajan utjecaj na poslovanje banke, a koji nisu ni članovi uprave ni nadzornog odbora.

bb) Više rukovodstvo su fizičke osobe koje obavljaju rukovodne funkcije u banci i odgovorne su za svakodnevno vođenje njenog poslovanja i za svoj rad odgovaraju upravi.

cc) Supervizija je proces provjere sigurnosti i solidnosti/boniteta banaka putem ocjene njihovog financijskog stanja, sustava za upravljanje rizikom i usklađenosti sa svim primjenjivim zakonima i podzakonskim propisima.

dd) Osoba u financijskom sektoru je banka, razvojna banka, društvo za osiguranje, mikrokreditna organizacija, ovlašteni sudionik na tržištu vrijednosnih papira, društvo za upravljanje investicijskim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima, osoba koja obavlja poslove financijskog leasinga, društvo za upravljanje imovinom, društvo koje se bavi kupoprodajom plasmana, društvo koje obavlja poslove faktoringa, društvo za posredovanje u osiguranju, društvo koje se bavi kartičnim poslovanjem, kao i druga pravna osoba koja se pretežno bavi financijskom djelatnošću u zemlji ili inozemstvu.

ee) Depozitom se smatra novčani plog na temelju ugovora zaključenog s bankom kada se banka obvezala da primi, a deponent da položi kod banke određeni novčani iznos. Ovim ugovorom banka stječe pravo raspolaganja deponiranim novcem i obvezuje se na vraćanje prema uvjetima predviđenim u ugovoru.

ff) Kreditom se smatra ugovor kojim se banka obvezuje da korisniku kredita stavi na raspolaganje određeni iznos novčanih sredstava, na određeno ili neodređeno vrijeme, za neku namjenu ili bez utvrđene namjene, a korisnik se obvezuje da banci plaća ugovorenu kamatu i dobiveni iznos novca vrati u vrijeme i na način kako je utvrđeno ugovorom.

gg) Temeljni kapital banke predstavlja zbroj redovnog temeljnog kapitala nakon regulatornog usklađivanja i dodatnog temeljnog kapitala nakon regulatornog usklađivanja.

hh) Dopunski kapital je zbroj instrumenata kapitala, subordiniranih dugova, općih rezervi za kreditne gubitke i drugih stavki dopunskog kapitala nakon umanjenja za regulatorna usklađivanja, koji ne može biti veći od jedne trećine temeljnog kapitala. Instrumenti kapitala i subordinirani dugovi trebaju ispunjavati uvjete za uključenje u dopunski kapital banke na način koji propisuje Agencija.

ii) Indirektno ulaganje predstavlja mogućnost osobe koja nema direktno vlasništvo u banci da efektivno ostvari vlasnička prava u banci koristeći direktno vlasništvo druge osobe u banci.

jj) Neaktivni račun je račun na kojem nije bilo aktivnosti od vlasnika računa, uključujući deponiranje ili povlačenje sredstava s računa od vlasnika u razdoblju od jedne godine od dana posljednje aktivnosti vlasnika računa, a u slučaju oročenih depozita godinu nakon datuma dospelosti.

kk) Regulatorni kapital (priznati kapital) predstavlja zbroj temeljnog i dopunskog kapitala, nakon regulatornih usklađivanja.

ll) Sustav unutarnjih kontrola jeste skup procesa i postupaka uspostavljenih za adekvatnu kontrolu rizika, praćenje učinkovitosti i djelotvornosti poslovanja banke, pouzdanosti njezinih financijskih i ostalih informacija te usklađenosti s propisima, internim aktima, standardima i kodeksima radi osiguranja stabilnosti poslovanja banke.

mm) Osigurani vjerovnik je svaki vjerovnik banke koji ima založno pravo na pokretnoj ili nepokretnoj imovini ili pravima upisano u odgovarajuće javne registre.

nn) Izloženost banke predstavlja zbroj svih bilančnih i svih izvanbilančnih izloženosti kreditnom i ostalim vrstama rizika prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba.

oo) Knjiga trgovanja znači sve pozicije u financijskim instrumentima i robi koje banka ima s namjerom trgovanja ili kako bi se zaštitile pozicije koje ima s namjerom trgovanja.

pp) Bankarska knjiga označava sve stavke aktive i izvanbilance banke koje nisu identificirane kao pozicije knjige trgovanja.

rr) Sistemski rizik je rizik od poremećaja u financijskom sustavu koji bi mogao imati ozbiljne negativne posljedice za financijski sustav i gospodarstvo u cjelini.

ss) Sistemski značajna banka je banka čije bi pogoršanje financijskog stanja ili prestanak rada imali ozbiljne negativne posljedice na stabilnost financijskog sustava.

tt) Ključne funkcije su aktivnosti, usluge ili poslovi čiji bi prekid obavljanja vjerojatno doveo do ugrožavanja stabilnosti financijskog sustava ili poremećaja u pružanju neophodnih usluga realnom sektoru uslijed veličine, tržišnog udjela i povezanosti subjekta koji ih obavlja s ostalim sudionicima u financijskom sustavu, a naročito uzimajući u obzir mogućnost da neko drugi neometano preuzme obavljanje ovih aktivnosti, usluga ili poslova.

uu) Tijelo za restrukturiranje je tijelo koje je posebnim propisom ovlašteno za restrukturiranje osoba u financijskom sektoru i poduzimanje mjera restrukturiranja, kao i odgovarajuće tijelo Europske unije s ovim nadležnostima sukladno propisima Europske unije.

vv) Izvanredna javna financijska podrška predstavlja dopuštenu državnu potporu u skladu sa zakonom kojim se uređuje sustav državne potpore u Bosni i Hercegovini, a koju davatelj može pružiti u izvanrednim situacijama kao pomoć u spašavanju ili restrukturiranju banaka sukladno ovom Zakonu.

Članak 16.

(Osnivanje organizacijskog dijela banke sa sjedištem u Federaciji)

(1) Banka sa sjedištem u Federaciji prije zahtjeva za osnivanje organizacijskog dijela na teritoriju Federacije, Agenciji dostavlja na mišljenje elaborat o ekonomskoj opravdanosti osnivanja organizacijskog dijela, koji sadrži:

- a) plan poslovanja za razdoblje od najmanje tri godine od dana početka rada organizacijskog dijela s financijskim pokazateljima i njihovim utjecajem na rezultate poslovanja banke;
- b) visinu eventualnih ulaganja u organizacijski dio;
- c) informatičku opremljenost i povezanost s bankom;
- d) plan kadrova koji će biti zaposleni u organizacijskom dijelu (broj i kvalifikacijska struktura);
- e) drugu dokumentaciju predviđenu podzakonskim aktom Agencije.

(2) Banka Agenciji dostavlja zahtjev za osnivanje organizacijskog dijela iz stavka (1) ovoga članka poslije davanja pozitivnog mišljenja na elaborat, sa sljedećom dokumentacijom:

- a) odluku nadležnog organa o osnivanju organizacijskog dijela s nazivom, sjedištem i djelatnostima koje će se obavljati u tom organizacijskom dijelu;
- b) izjavu da će banka u novom organizacijskom dijelu osigurati efikasnu zaštitu aktive u skladu s odredbama Odluke o minimalnim standardima sustava unutarnje kontrole u bankama;
- c) izjavu da će banka u novom organizacijskom dijelu osigurati primjenu Programa, politika i procedura koje su sačinjene prema odredbama Odluke o minimalnim standardima aktivnosti banaka na sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma;
- d) odluku nadležnog organa o imenovanju rukovoditelja dijela banke s naznakom njegovih ovlaštenja, te dokazima o njegovoj stručnoj spremi, državljanstvu i radnom iskustvu;
- e) dokaz o osiguranom poslovnom prostoru;
- f) drugu dokumentaciju predviđenu podzakonskim aktom Agencije.

(3) Banka je dužna zatražiti prethodnu suglasnost Agencije i za sve promjene koje se tiču organizacijskih dijelova iz stavka (1) ovoga članka (adresa sjedišta, organizacijski oblik, organizacijska pripadnost i dr.), uz dostavljanje dokumentacije navedene u stavku (2) ovoga članka, izuzev dokumentacije koja se ne mijenja i koju Agencija već posjeduje.

(4) Banka je dužna Agenciji dostaviti datum točnog početka rada organizacijskog dijela, ovjerenu fotokopiju izvršenog upisa istog u sudski registar i rješenje nadležnog

organa o ispunjavanju tehničkih uvjeta i drugih uvjeta propisanih za obavljanje bankarskih djelatnosti, u roku od 15 dana od dana upisa, odnosno dobivanja rješenja.

(5) Banka sa sjedištem u Federaciji uz zahtjev za osnivanje organizacijskog dijela na teritoriji RS ili Brčko Distrikta dostavlja Agenciji dokumentaciju iz st. (1) i (2) ovoga članka.

(6) Banka je dužna poslije izdavanja rješenja iz stavka (11) ovoga članka obratiti se regulatornoj instituciji RS, odnosno Brčko Distrikta u cilju dobivanja njihove suglasnosti.

(7) Banka je dužna Agenciji dostaviti Rješenje o odobrenju osnivanja organizacijskog dijela izdano od institucije iz stavka (6) ovoga članka kao i ovjerenu fotokopiju upisa u sudski registar osnovanog organizacijskog dijela u roku od 15 dana od dana odobrenja, odnosno upisa.

(8) Banka uz zahtjev za osnivanje organizacijskog dijela u inozemstvu, dostavlja Agenciji dokumentaciju iz st. (2) i (3) ovoga članka i dozvolu nadležnog organa Federacije za iznošenje sredstava u inozemstvo, u svrhu osnivanja organizacijskog dijela.

(9) Banka je dužna poslije izdavanja rješenja iz stavka (11) ovoga članka obratiti se nadležnoj instituciji zemlje u kojoj osniva organizacijski dio.

(10) Banka je dužna Agenciji dostaviti Rješenje o odobrenju osnivanja organizacijskog dijela izdano od institucije iz stavka (9) ovoga članka i ovjerenu fotokopiju akta o upisu organizacijskog dijela u evidenciju zemlje djelatnosti izdano od nadležne institucije te zemlje, u roku od 15 dana od dana upisa.

(11) Rješenje po zahtjevu iz st. (2), (5) i (8) ovoga članka, Agencija će izdati u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva s kompletnom dokumentacijom.

Članak 27.

(Adekvatnost regulatornog kapitala)

(1) Banka je dužna, u zavisnosti od rizičnog profila i sistemskog značaja banke, u svakom trenutku osigurati iznos kapitala adekvatan vrstama, opsegu i složenosti poslova koje obavlja i rizicima kojima je izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju.

(2) Banka je dužna u svakom trenutku ispunjavati stopu adekvatnosti regulatornog kapitala najmanje na razini od 12%. Stopa adekvatnosti regulatornog kapitala banke predstavlja odnos regulatornog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku.

(3) Banka ocjenjuje kapital adekvatnim u odnosu na vrstu i razinu rizika kojima je izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju u skladu s propisom iz stavka (9) ovoga članka.

(4) Iznimno, Agencija može pojedinoj banci odrediti i stopu adekvatnosti regulatornog kapitala veću od propisane u stavku (2) ovoga članka, ako se na temelju vrste i stupnja rizika, sistemskog značaja banke i poslovnih aktivnosti banke utvrdi da je to potrebno.

(5) Banka održava i zaštitne slojeve kapitala, na način propisan aktima Agencije iz stavka (9) ovoga članka.

(6) Banka je dužna utvrditi i provoditi adekvatnu i sveobuhvatnu strategiju i postupke za kontinuirani interni proces procjene adekvatnosti kapitala.

(7) Banka je dužna kontinuirano preispitivati strategiju i postupke iz stavka (6) ovoga članka, kako bi osigurala da su sveobuhvatni i u skladu s vrstom, opsegom i složenosti poslova koje obavlja.

(8) Ako banka ne ispunjava uvjete iz st. (1), (2), (4) i (5) ovoga članka, Agencija će utvrditi rok koji ne može biti duži od 60 dana, u kojem banka treba poduzeti aktivnosti u cilju povećanja kapitala.

(9) Agencija će detaljnije propisati:

- a) karakteristike, vrste, način i iznos pojedinih stavki koje se uključuju u izračun redovnog temeljnog kapitala, dodatnog temeljnog kapitala i dopunskog kapitala
- b) način izračuna stope adekvatnosti regulatornog kapitala, stope redovnog temeljnog kapitala, stope temeljnog kapitala, kao i drugih stopa kapitala, stope financijske poluge
- c) kapitalne zahtjeve za određene vrste rizika (kreditni, tržišni, operativni i dr.)
- d) postupke procjenjivanja, način i rokove izvješćivanja Agencije o internom procesu procjene adekvatnosti kapitala u bankama.

Članak 49.

(Nespojivost funkcija članova nadzornog odbora)

- (1) Član nadzornog odbora ne može biti zaposlenik niti prokurista te banke, a ni druge banke u BiH, izuzev osoba iz stavka (3) ovoga članka.
- (2) Član nadzornog odbora ne može biti osoba izabrani dužnosnik na državnim, entitetskim, kantonalnim i općinskim razinama.
- (3) Osoba ili ovlašteni zastupnik pravne osobe ne može biti predsjednik ili član nadzornog odbora u više banaka istovremeno, osim ukoliko ta osoba ili ta pravna osoba posjeduje više od 50% dionica u svakoj banci. Ista osoba ne može istovremeno biti predsjednik ili član nadzornog odbora u više od dvije banke u BiH.
- (4) Član nadzornog odbora ne može biti osoba koje je član nadzornog odbora ili uprave u više od pet gospodarskih društava, shodno članku 48. stavak (6) točka e) Ovoga Zakona.

Članak 55.

(Nadležnosti nadzornog odbora)

U skladu s nadležnostima, nadzorni odbor banke:

- a) saziva sjednice skupštine banke i utvrđuje prijedlog dnevnog reda;
- b) utvrđuje prijedloge odluka za skupštinu banke i kontrolira njihovo provođenje;
- c) bira predsjednika nadzornog odbora;
- d) utvrđuje prijedlog poslovne politike i strategiju banke i plan poslovanja i podnosi skupštini banke na konačno usvajanje, te utvrđuje strategiju i politike preuzimanja rizika i upravljanje rizicima u poslovanju, program za održavanje adekvatnosti regulatornog kapitala i provođenje postupaka internog procesa procjene adekvatnosti kapitala banke prema njenom profilu rizika i osigurava uvjete za njihovo provođenje;
- e) usvaja plan oporavka banke;
- f) odlučuje o organizacijskoj strukturi banke koja osigurava jasnu i preciznu podjelu nadležnosti, dužnosti i odgovornosti organizacijskih dijelova u banci na način kojim se sprečava sukob interesa i osigurava transparentan i dokumentiran proces donošenja i provođenja poslovnih odluka sukladno utvrđenim nadležnostima i ovlaštenjima;
- g) usvaja opće uvjete poslovanja banke i druge opće akte banke, te odlučuje o njihovim izmjenama i dopunama;

- h) usvaja politiku naknada u banci, u skladu s posebnim podzakonskim aktom Agencije kojim su propisani regulatorni zahtjevi u pogledu politike i prakse naknada;
- i) donosi politike i procedure za izbor i procjenu ispunjenja uvjeta za članove uprave banke, u skladu s podzakonskim propisima Agencije;
- j) osigurava uvjete za uspostavu efikasnih kontrolnih funkcija u banci i nadzire njihovo funkcioniranje, što uključuje donošenje odluke o naknadama nositelja ključnih funkcija u banci (unutarnje revizije, upravljanja rizicima i praćenja usklađenosti), kao i strateških godišnjih planova rada kontrolnih funkcija i usvajanje godišnjih i polugodišnjih izvješća istih;
- k) usvaja izvješća odbora za reviziju;
- l) utvrđuje godišnji plan poslovanja banke, uključujući i financijski plan;
- m) usvaja izvješće uprave o poslovanju po polugodišnjem i godišnjem obračunu, s bilancom stanja i računom dobiti i gubitka i izvješćem unutarnje revizije i izvješćem vanjske revizije i podnosi skupštini godišnje izvješće o poslovanju banke, koje obavezno uključuje financijski izvještaj i izvješća vanjskih revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju;
- n) podnosi skupštini izvješće o radu nadzornog odbora s godišnjim izvješćem o poslovanju banke, financijskim izvještajima, izvješćem društva za reviziju, izvješćem unutarnje revizije i odbora za reviziju;
- o) predlaže raspodjelu i način upotrebe dobiti i način pokrića gubitka;
- p) imenuje i razrješava upravu banke i nadzire njen rad;
- r) imenuje i razrješava tajnika banke, te imenuje i razrješava nositelja ključnih funkcija u banci, predlaže vanjskog revizora banke i imenuje unutarnjeg revizora;
- s) imenuje i razrješava odbor za reviziju, odbor za naknade, odbor za rizike, odbor za imenovanja, odbor za glasanje i druge specijalizirane odbore koji mu pružaju stručnu pomoć u obavljanju nadzora poslovanja banke;
- t) periodično revidira usvojene politike i procedure i druge interne akte banke, koje je nadzorni odbor usvojio;
- u) odobrava kupovinu, prodaju, zamjenu, uzimanje ili davanje u leasing, i druge transakcije imovinom, direktno ili posredstvom supsidijarnih društava tijekom poslovne godine u opsegu od 15% do 33% knjigovodstvene vrijednosti ukupne imovine banke po bilanci stanja na kraju prethodne godine;
- v) predlaže skupštini kupovinu, prodaju, zamjenu, uzimanje ili davanje u leasing, i druge transakcije imovinom, direktno ili posredstvom supsidijarnih društava tijekom poslovne godine u opsegu većem od 33% knjigovodstvene vrijednosti ukupne imovine banke po bilanci stanja na kraju prethodne godine;
- z) daje prethodnu suglasnost za zaključivanje pravnog posla koji dovodi do ukupne izloženosti banke od 10% priznatog kapitala prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba ili do svakog narednog povećanja ove izloženosti;
- aa) donosi poslovnik o radu i poslovnike o radu svojih odbora;
- bb) obavještava Agenciju i druge nadležne organe i institucije o nepravilnostima utvrđenim u nadzoru poslovanja banke;
- cc) odobrava emisiju novih dionica postojeće klase u iznosu do trećine zbroja nominalne vrijednosti postojećih dionica i određuje iznos, vrijeme prodaje i cijenu ovih dionica koja ne može biti manja od prosječne tržišne vrijednosti postojećih dionica iste klase u 30 uzastopnih dana prije dana donošenja odluke;

dd) obavlja druge poslove u skladu sa zakonskim i drugim propisima, statutom i drugim internim aktima donesenih na temelju statuta.

Članak 57.

(Odbori nadzornog odbora)

- (1) Nadzorni odbor imenuje odbor za reviziju, odbor za naknade, odbor za rizike, odbor za imenovanja i druge odbore.
- (2) Nadzorni odbor banke koja je značajna s obzirom na veličinu, internu organizaciju i vrstu, opseg i složenost poslova koje obavlja dužan je pored odbora za reviziju osnovati odbor za naknade, odbor za imenovanja i odbor za rizike.
- (3) Ako banka nije značajna s obzirom na veličinu, internu organizaciju i vrstu, opseg i složenost poslova i nema odbor za naknade ili odbor za imenovanja, nadzorni odbor dužan je izvršavati zadatke iz članka 60. i/ili članka 62. ovoga Zakona.
- (4) Članovi odbora za naknade, odbora za rizike i odbora za imenovanja imenuju se iz redova članova nadzornog odbora banke, odnosno članova nadzornog odbora i najviše jedne osobe iz stručne službe u banci. Svaki od odbora mora imati najmanje tri člana, od kojih jedan mora biti imenovan za predsjednika odbora.
- (5) Agencija će donijeti podzakonski propis kojim pobliže uređuje zadatke i način organizacije i rada pojedinog odbora iz ovoga člana, te način i opseg primjene zahtjeva za osnivanje odbora.

Članak 70.

(Dužnosti i odgovornosti članova nadzornog odbora i uprave)

- (1) Članovi uprave i nadzornog odbora banke dužni su, u roku od mjesec dana od dana stupanja na dužnost, nadzornom odboru banke i Agenciji dostaviti pisanu izjavu koja sadrži podatke o:
 - a) svom cjelokupnom imovinskom stanju i članova uže obitelji s podacima o svakoj pojedinačnoj vrsti imovinskog prava čija tržišna vrijednost prelazi 20.000,00 KM
 - b) pravnoj osobi u kojoj oni ili članovi njihove obitelji sudjeluju u organima upravljanja ili rukovođenja ili imaju kvalificirani udjel u toj pravnoj osobi.
- (2) Ako se podaci u izjavi o imovinskim stanju promijene, osobe koje su dale izjavu dužne su o toj promjeni obavijestiti nadzorni odbor i Agenciju u roku od mjesec dana od dana kada su saznali za promjenu.
- (3) Podatke iz stavka (1) ovoga članka nadzorni odbor dostavlja skupštini banke najmanje jednom godišnje i Agenciji najkasnije do 31. 3. tekuće godine za prethodnu.
- (4) Članovi uprave i nadzornog odbora dužni su banci, pored podataka iz stavka (1) ovoga članka, prijaviti i svaki drugi direktan ili indirektan interes u pravnoj osobi s kojom je banka uspostavila ili namjerava uspostaviti poslovni odnos.
- (5) Članovi nadzornog odbora i uprave banke dužni su postupati sukladno visokim profesionalnim i etičkim standardima upravljanja bankom, djelujući u interesu banke, te u najvećoj mogućoj mjeri spriječiti donošenje odluka zasnovanih na osobnim interesima ili u okolnostima koje mogu ili su već uzrokovale sukob interesa, te svojim postupanjem poticati adekvatnu organizacijsku kulturu, dajući prioritet profesionalnom, poštenom i savjesnom obavljanju aktivnosti na svim organizacijskim razinama, te jasno

definiranim, transparentnim i dosljedno primijenjenim linijama odgovornosti i ovlaštenjima unutar organizacijske strukture banke.

(6) Nadzorni odbor i uprava banke su dužni sukladno zakonskim nadležnostima poduzimati pravovremene i adekvatne mjere radi sprečavanja nezakonitih ili neprimjerenih radnji i utjecaja koji su štetni ili nisu u najboljem interesu banke i njenih dioničara, deponenata, klijenata, regulatora, supervizora i drugih zainteresiranih strana i koje obavljaju osobe koje imaju značajan ili kontrolni udjel u toj banci.

(7) Ukoliko više nisu ispunjene pravne ili statutarne odredbe za normalno funkcioniranje nadzornog odbora i uprave banke u skladu s odredbama ovoga Zakona, Agencija će poduzeti propisanu supervizorsku mjeru definirajući vremenski rok za promjenu sastava nadzornog odbora i uprave banke. Ukoliko se u okviru zadanog vremenskog roka ne otklone propusti, Agencija može oduzeti dozvolu za rad banci, u skladu s člankom 22. ovoga Zakona.

(8) Banka je dužna bez odgađanja, a najkasnije u roku od tri radna dana, obavijestiti Agenciju o prestanku mandata člana uprave i nadzornog odbora te navesti razloge za prestanak mandata.

(9) Članovi nadzornog odbora i uprave banke dužni su se obučavati i stručno usavršavati u okviru programa banke.

(10) Banka odnosno odbor za imenovanje je dužna da pri odabiru članova nadzornog odbora i uprave banke odredi širok raspon kvalitete, kompetencija i strukture.

(11) Agencija može propisati da izjava iz stavka (1) ovoga članka sadrži i druge podatke.

Članak 79.

(Sustav upravljanja rizicima u banci)

Banka je dužna da, razmjerno vrsti, opsegu i složenosti poslova koje obavlja i rizicima svojstvenih modelu poslovanja, uspostavi i provodi efikasan i pouzdan sustav upravljanja rizicima koji obuhvaća:

- a) jasnu organizacijsku strukturu s dobro definiranim, preglednim i dosljednim linijama ovlaštenja i odgovornosti unutar banke, uspostavljenu na način da se izbjegne sukob interesa
- b) efikasno upravljanje svim rizicima kojima je izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju
- c) odgovarajuće sustave unutarnjih kontrola koji uključuju i odgovarajuće administrativne i računovodstvene postupke
- d) politike naknada koje su u skladu s odgovarajućim i efikasnim upravljanjem rizicima i koje upućuju na odgovarajuće i efikasno upravljanje rizicima
- e) postupak interne procjene adekvatnosti kapitala banke i postupak interne procjene adekvatnosti likvidnosti banke
- f) plan oporavka.

Članak 81.

(Vrste rizika u poslovanju banke)

(1) Sustav upravljanja rizicima u banci mora biti uspostavljen na način da obuhvati sve rizike koje banka smatra značajnim i kojim je izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju i iste treba definirati u svojoj strategiji, politikama i procedurama za upravljanje rizicima, a minimalno sljedeće rizike:

- a) kreditni rizik;
- b) rizik likvidnosti;
- c) tržišne rizike (pozicijski rizik, valutni rizik, robni rizik i drugi tržišni rizici);
- d) operativni rizik;
- e) kamatni rizik u bankarskoj knjizi;
- f) rizik zemlje;
- g) rizik usklađenosti;
- h) koncentracijski rizik;
- i) rizik namirenja;
- j) strateški rizik;
- k) reputacijski rizik;
- l) ostali rizici.

(2) Kreditni rizik je, u smislu ovoga Zakona, rizik gubitka zbog neispunjavanja dužnikove novčane obveze prema banci.

(3) Rizik likvidnosti je rizik gubitka koji proizlazi iz postojeće ili očekivane nemogućnosti banke da podmiri svoje dospjele novčane obveze. Agencija može odlučiti o potrebi nalažanja posebnih zahtjeva za likvidnost kojima su obuhvaćeni likvidnosni rizici kojima je banka izložena ili bi mogla biti izložena, pri čemu će voditi računa o modelu poslovanja banke, sustavima, procesima i mehanizmima banke, nalazu supervizije koja je provedena sukladno članku 139. ovoga Zakona i sistemskom likvidnosnom riziku.

(4) Tržišnim rizicima, u smislu ovoga Zakona, smatraju se pozicijski rizik, valutni rizik i robni rizik. Pozicijski rizik je rizik gubitka koji proizlazi iz promjene cijene financijskog instrumenta ili kod derivata, promjene cijene odnosne varijable. Valutni rizik je rizik gubitka koji proizlazi iz promjene tečaja valute i/ili promjene cijene zlata. Robni rizik je rizik gubitka koji proizlazi iz promjene cijene robe.

(5) Operativni rizik je rizik gubitka zbog neadekvatnih ili neuspjelih internih procesa, ljudi i sustava ili vanjskih događaja, uključujući pravni rizik.

(6) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na financijski rezultat i kapital banke po osnovi pozicija iz bankarske knjige uslijed promjene kamatnih stopa.

(7) Rizik države je rizik koji se odnosi na državu porijekla osobe prema kojoj je banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na financijski rezultat ili kapital banke zbog nemogućnosti banke da naplati svoja potraživanja od ove osobe iz razloga koji su posljedica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porijekla te osobe. Rizik zemlje obuhvaća političko-ekonomski rizik i rizik transfera.

(8) Rizik usklađenosti je rizik od izricanja mogućih mjera i kazni te rizik od nastanka značajnoga financijskog gubitka koji banka može pretrpjeti zbog neusklađenosti s propisima, standardima i kodeksima te internim aktima.

(9) Koncentracijski rizik je svaka pojedinačna, direktna ili indirektna, izloženost prema jednoj osobi, odnosno grupi povezanih osoba ili skup izloženosti koje povezuju zajednički činitelji rizika kao što su isti gospodarski sektor, odnosno geografsko područje, istovrsni proizvodi, odnosno primjena tehnika smanjenja kreditnog rizika, uključujući posebno rizike povezane s velikim indirektnim kreditnim izloženostima prema pojedinom davatelju kolateralu koji može dovesti do takvih gubitaka koji bi mogli ugroziti nastavak poslovanja banke ili materijalno značajne promjene njenog rizičnog profila.

(10) Rizik namirenja predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na financijski rezultat ili kapital banke zbog razlike u ugovorenoj cijeni namirenja za određeni dužnički, vlasnički, devizni ili robni instrument i njene sadašnje tržišne vrijednosti.

(11) Strateški rizik je rizik gubitka do kojeg dolazi zbog nepostojanja dugoročne strategije razvoja banke, donošenja pogrešnih poslovnih odluka, neprilagođenosti promjenama u ekonomskom okruženju i sl.

(12) Reputacijski rizik je rizik gubitka povjerenja u integritet banke do kojeg dolazi zbog nepovoljnog javnog mišljenja o poslovnoj praksi banke, koje proizlazi iz aktivnosti banke, poslovnih veza banke s pojedinačnim klijentima ili aktivnosti članova organa banke, neovisno o tome postoji li temelj za takvo javno mišljenje.

(13) Banka je dužna donijeti i provoditi primjerene politike i procedure upravljanja rizicima kojima je izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju.

(14) Agencija će propisati minimalne zahtjeve u pogledu upravljanja rizicima u banci, koji između ostalog, uključuju identifikaciju, mjerenje, praćenje i kontrolu rizika.

Članak 89.

(Velika izloženost)

(1) Izloženost banke prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba smatra se velikom izloženosti ako je njena vrijednost jednaka ili prelazi 10% priznatog kapitala.

(2) Banka je dužna usvojiti politike i procedure za utvrđivanje i praćenje pojedinačnih izloženosti i ukupne izloženosti, kao i izloženosti prema osobama povezanim s bankom, odnosno vodi evidenciju i o istim prati i izvješćuje u skladu s podzakonskim aktima Agencije.

Članak 90.

(Najveća dopuštena izloženost)

(1) Izloženost banke prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika ne smije prelaziti 25% priznatog kapitala banke.

(2) Najveći dopušteni iznos kredita koji nije osiguran kolateralom u skladu s propisima Agencije prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba ne smije biti veći od 5% priznatog kapitala banke.

(3) Banka može u iznimnom slučaju prekoračiti ograničenja iz stavka (1) ovoga članka za izloženosti u knjizi trgovanja ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

a) izloženost prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba za izloženosti iz bankarske knjige ne prelazi ograničenje iz stavka (1) ovoga članka, tako da prekoračenje u potpunosti proizlazi iz knjige trgovanja,

b) banka je dužna ispuniti dodatni kapitalni zahtjev u vezi s prekoračenjem ograničenja izloženosti od 25% priznatog kapitala banke u knjizi trgovanja

c) ako je od prekoračenja iz knjige trgovanja prošlo 10 ili manje dana, izloženost u knjizi trgovanja prema toj osobi ili toj grupi povezanih osoba ne smije prelaziti 500% priznatog kapitala banke

d) sva prekoračenja ograničenja od 25% priznatog kapitala iz knjige trgovanja koja traju duže od 10 dana zajedno ne prelaze 600% priznatog kapitala banke.

(4) U svakom od slučajeva prekoračenja ograničenja, banka bez odgađanja obavještava Agenciju o iznosu prekoračenja, nazivu osobe na koju se prekoračenje odnosi, odnosno grupi povezanih osoba na koje se prekoračenje odnosi.

(5) Banka je dužna uz obavijest priložiti opis mjera koje će provesti radi usklađivanja sa zahtjevima za ograničenja iz ovoga članka i navesti rok u kojem će te mjere biti

provedene.

(6) Agencija daje rješenje banci za usklađivanje s ograničenjem, odnosno rok za usklađivanje.

(7) Agencija propisuje bliže uvjete i način izračuna velike izloženosti kao i zbroj svih najvećih dopuštenih izloženosti banke.

Članak 99.

(Posebni uvjeti za kupoprodaju materijalno značajnog iznosa plasmana)

(1) Banka prodavalac može zaključiti ugovor o kupoprodaji materijalno značajnog iznosa plasmana ako su pored općih uvjeta kupoprodaje plasmana ispunjeni i sljedeći posebni uvjeti:

a) osiguran trajan prijenos plasmana ili rizika i koristi po osnovi plasmana,

b) banka prodavalac ne preuzima, neposredno ili posredno, odgovornost za kvalitetu prodanih plasmana, uključujući njihovu naplativost i kreditnu sposobnost dužnika, na temelju kojeg je utvrđena ugovorena prodajna cijena

c) upravljanje i naplata prodanih plasmana obavlja se u skladu s propisima Agencije.

(2) Banka prodavalac je dužna najkasnije u roku od 60 dana prije zaključivanja ugovora o kupoprodaji materijalno značajnog iznosa plasmana u pisanoj formi zatražiti suglasnost Agencije o ispunjenosti općih i posebnih uvjeta kupoprodaje i dostaviti propisanu dokumentaciju.

Članak 110.

(Sprečavanje pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti)

(1) Banka ne smije stjecati, vršiti konverzije ili transfere, niti posredovati prilikom stjecanja, konverzije ili transfera novca ili druge imovine za koju zna ili bi mogla osnovano pretpostaviti da je stečena kaznenim djelom.

(2) Banka se ne smije upustiti u transakciju za koju zna ili za koju može osnovano pretpostaviti da je namijenjena pranju novca u skladu s propisom o sprečavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti.

(3) Banka ne smije vršiti konverzije ili transfere, niti posredovati prilikom stjecanja, konverzije ili transfera novca ili druge imovine za koju zna ili bi mogla osnovano pretpostaviti da bi se mogle koristiti za financiranje terorističkih aktivnosti u skladu s propisom o sprečavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti, propisima kojima se uređuje uvođenje i primjena određenih privremenih mjera radi efikasnog provođenja međunarodnih restriktivnih mjera i Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN.

(4) Zabranjeno je da banka vrši konverzije ili transfere, kao i posreduje prilikom stjecanja, konverzije ili transfera novca ili druge imovine, za koju se zna ili bi se moglo osnovano pretpostaviti da bi ih mogli koristiti pojedinci ili pravne osobe ili organi koji opstruiraju ili prijete opstrukcijom ili predstavljaju značajan rizik od aktivne opstrukcije provođenja mirovnog procesa, sukladno propisima kojima se uređuje uvođenje i primjena određenih privremenih mjera radi efikasnog provođenja međunarodnih restriktivnih mjera.

(5) Banka je dužna uspostaviti unutarnju kontrolu i unutarnju reviziju, kao i politike i procedure u cilju otkrivanja i sprječavanja transakcija koje uključuju kriminalne aktivnosti i pranje novca i financiranje terorističkih aktivnosti.

(6) Banka je dužna izraditi procjenu rizika kojom utvrđuje stupanj rizičnosti grupa klijenata ili pojedinog klijenta, poslovnog odnosa, transakcije ili proizvoda u vezi s mogućnošću zloupotrebe u svrhu pranja novca ili financiranja terorističkih aktivnosti, sukladno propisima iz ove oblasti.

(7) Banka je dužna u svom poslovanju izvršavati obveze i zadatke, kao i poduzimati mjere i radnje definirane propisima koji uređuju sprečavanje pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti.

(8) Banka je dužna Agenciji dostavljati mjesečno statističko izvješće o transakcijama iz st. (2) do (4) ovoga članka, o kojima je izvijestila nadležni organ za primanje i analizu izvješća, u formi koju propiše Agencija.

Članak 124.

(Dostava izvještaja Agenciji i njihovo objavljivanje)

(1) Banka je dužna dostaviti Agenciji godišnje financijske izvještaje najkasnije do posljednjeg dana veljače tekuće godine, a revizorsko izvješće društva za reviziju najkasnije do 31. 5. tekuće godine.

(2) Banka je dužna izvješće društva za reviziju u skraćenom obliku, u roku od 15 dana po njegovom prijemu, objaviti na svojim internetskim stranicama i u jednom ili više dnevnih listova dostupnih na cijelom teritoriju BiH i o tome, uz dostavu kopije objave, odmah obavijesti Agenciju.

(3) Banka je dužna svoje revidirane godišnje financijske izvještaje zajedno sa svojim godišnjim izvještajem objaviti na svojim internetskim stranicama i učiniti dostupnim najkasnije u roku od šest mjeseci od isteka poslovne godine na koju se oni odnose.

(4) Osim objavljivanja revidiranih godišnjih izvještaja banka je dužna na kraju svakog prvog polugodišta objaviti nerevidirane polugodišnje izvještaje, kao i informacije koje sadrže imena članova nadzornog odbora i uprave i svih dioničara koji imaju 5% ili više dionica s glasačkim pravima.

(5) Izvještaj iz stavka (4) ovoga članka banka je dužna objaviti u roku od 30 dana nakon isteka prvog polugodišta u jednom ili više dnevnih lokalnih listova dostupnih na cijelom teritoriju BiH.

(6) Nadređena banka koja ima sjedište u Federaciji dužna je objaviti svoje revidirane konsolidirane godišnje financijske izvještaje i konsolidirani godišnji izvještaj za grupu shodno odredbama propisa koji uređuje računovodstvo i reviziju na način iz stavka (3) ovoga članka i u roku od devet mjeseci od isteka poslovne godine na koju se oni odnose.

(7) Agencija propisuje elemente i sadržaj izvješća društva za reviziju u skraćenom obliku koji se javno objavljuje.

Članak 137.

(Supervizija banaka)

(1) Osnovni ciljevi supervizije koju obavlja Agencija su održavanje povjerenja u bankovni sustav u Federaciji, očuvanje njegove sigurnosti i stabilnosti i zaštita deponenata.

(2) Superviziji Agencije podliježe djelatnost banaka sa sjedištem u Federaciji, organizacijski dijelovi banke sa sjedištem izvan Federacije, supsidijarnih osoba, predstavništva stranih banaka, kao i druge pravne osobe koje su predmet

konsolidirane supervizije (članovi bankarske grupe i holdinzi) u skladu s odredbama ovoga Zakona. Opseg i principi te supervizije su definirani ovim Zakonom i propisom koji uređuje poslovanje Agencije i podzakonskim propisima Agencije.

(3) U obavljanju supervizije nad bankom, Agencija ima pravo uvida u poslovne knjige i drugu dokumentaciju, kao i zahtijevati druge informacije od osoba koje su imovinskim i upravljačkim odnosima povezane s bankom, osoba na koje je banka prenijela značajan dio svojih poslovnih aktivnosti, kao i vlasnika kvalificiranog udjela u banci.

(4) Superviziju iz stavka (2) ovoga članka Agencija će regulirati i provoditi s nadležnim regulacijskim tijelom.

Članak 139.

(Opseg supervizije banaka)

(1) U skladu sa ovim Zakonom i zakonom koji propisuje status, nadležnosti i mandat Agencije, Agencija pri obavljanju supervizije provjerava zakonitost poslovanja banke uključujući organizaciju, strategije, politike, postupke i procedure koje je banka donijela radi usklađivanja svog poslovanja s propisima, i ocjenjuje rizike kojima banka jest ili bi mogla biti izložena i to:

- a) utjecaj rizika banke na bankovni sustav,
- b) rizike koji su utvrđeni kroz rezultate testiranja otpornosti banke na stres, uzimajući u obzir prirodu, opseg i kompleksnost poslova banke.

(2) Na temelju supervizije iz stavka (1) ovoga članka Agencija utvrđuje osiguravaju li organizacija, strategije, politike, postupci i procedure koje je uspostavila banka te kapital i likvidnost banke primjeren sustav upravljanja i pokrivenost rizika kojima je banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju.

(3) Agencija će se pri utvrđivanju učestalosti i intenziteta obavljanja supervizije iz stavka (1) ovoga članka za pojedinu banku rukovoditi veličinom i značenjem banke za bankovni sustav u Federaciji te vrstom, opsegom i složenošću poslova koje banka obavlja kao i načelom razmjernosti.

(4) Kada na temelju supervizije Agencija za pojedinu banku to ocijeni potrebnim, provodit će pojačanu superviziju, između ostalog i na način da će:

- a) povećati broj i učestalost neposrednih nadzora te banke;
- b) imenovati savjetnika u skladu s odredbama ovoga Zakona;
- c) zatražiti dodatno ili učestalije izvješćivanje Agencije od strane te banke;
- d) obavljati dodatne ili učestalije provjere operativnih, strateških ili poslovnih planova te banke;
- e) obavljati superviziju pojedinog segmenta poslovanja i postojećih potencijalnih rizika.

Članak 196.

(Posebni upravnik)

(1) Agencija donosi rješenje o imenovanju posebnog upravnika u banci u restrukturiranju, ako ocijeni da bi promjena načina upravljanja i rukovođenja bankom doprinijela ostvarivanju ciljeva restrukturiranja.

(2) Rješenje iz stavka (1) ovoga članka Agencija može donijeti u bilo kom trenutku u postupku restrukturiranja.

(3) Agencija je dužna donijeti rješenje iz stavka (1) ovoga članka kada se postupak restrukturiranja pokreće nad bankom kojoj se ukida dozvola za rad.

(4) Posebni upravnik se imenuje najduže na godinu dana, a njegov mandat se iznimno može produžiti za još godinu dana ako Agencija procjeni da je to potrebno kako bi se okončale započete aktivnosti radi ostvarivanja ciljeva restrukturiranja, odnosno da su i dalje ispunjeni uvjeti iz stavka (1) ovoga članka.

(5) Rješenjem iz stavka (1) ovoga članka utvrđuje se visina naknade za rad posebnog upravnika, koja pada na teret banke.

(6) Agencija može tijekom mandata posebnog upravnika donijeti rješenje kojim se on razrješava funkcije i imenuje drugi posebni upravnik.

(7) Posebni upravnik mora biti osoba neovisna o banci i ispunjavati uvjete iz članka 64. ovoga Zakona.

(8) Danom donošenja rješenja iz stavka (1) ovoga članka, prestaju funkcije članovima uprave i nadzornog odbora banke i ovlaštenja skupštine banke, a funkcije uprave i nadzornog odbora banke, kao i ovlaštenja skupštine banke - preuzima posebni upravnik.

(9) Dosadašnji članovi uprave, druge ovlaštene osobe s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima banke i zaposlenici dužni su surađivati s posebnim upravnikom, te mu odmah omogućiti pristup cjelokupnoj poslovnoj i ostaloj dokumentaciji banke te sastaviti izvješće o primopredaji poslovanja, dati mu sva obrazloženja ili dodatna izvješća o poslovanju banke. Posebni upravnik ima pravo udaljiti osobu koja onemogućava njegov rad te, ovisno o okolnostima pojedinog slučaja, zatražiti pomoć nadležnog tijela unutarnjih poslova.

(10) Posebni upravnik dužan je poduzetie sve mjere potrebne za ostvarivanje ciljeva restrukturiranja, kao i primijeniti instrumente i mjere restrukturiranja, u skladu s rješenjem Agencije o provođenju postupka restrukturiranja nad bankom. Te mjere mogu uključivati povećanje kapitala, promjenu vlasničke strukture banke ili preuzimanje njezine imovine, prava ili obveza od strane institucija koje su financijski i organizacijski stabilne, a u skladu s odabranim instrumentom restrukturiranja.

(11) Izvršavanje obveza posebnog upravnika iz stavka (10) ovoga članka ima prednost u odnosu na druge obveze koje proizlaze iz propisa ili internih akata banke.

(12) Posebni upravnik može angažirati, o trošku banke, neovisne stručnjake u oblasti bankarstva, financija, računovodstva ili druge odgovarajuće struke, pod uvjetima koje odobrava Agencija.

(13) Posebni upravnik dostavlja Agenciji izvješće o poslovanju banke i njenom financijskom stanju, kao i radnjama koje je poduzeo pri izvršavanju njegovih dužnosti najmanje tromjesečno, a na zahtjev Agencije i češće. Posebni upravnik je dužan izvješće Agenciji podnijeti i na početku i na kraju svog mandata.

(14) Kontrolu nad obavljanjem funkcija i ovlaštenja posebnog upravnika obavlja Agencija.

(15) Rješenjem iz stavka (1) ovoga članka mogu biti utvrđena izvjesna ograničenja funkcija i ovlaštenja posebnog upravnika, kao i njegova dužnost da, prije poduzimanja određenih pravnih radnji, pribavi suglasnost Agencije.

(16) Agencija na svojoj internetskoj stranici objavljuje imenovanje posebnog upravnika.

(17) Rješenje o imenovanju, razrješenju ili produžetku mandata posebnog upravnika banke bez odlaganja se dostavlja posebnom upravniku i banci u kojoj je imenovan, objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH" i u jednim ili više dnevnih novina

dostupnih na cijelom teritoriju BiH i upisuje u evidenciju banaka iz članka 20. ovoga Zakona i registar društava kod nadležnog suda.

(18) Ako drugo nadležno tijelo za restrukturiranje namjerava imenovati posebnog upravnika za drugog člana bankarske grupe, Agencija će s tim drugim nadležnim tijelom za restrukturiranje razmotriti mogućnost imenovanja istog posebnog upravnika za te članove bankarske grupe, radi olakšavanja provođenja mjera restrukturiranja.